

I. Uvod:

U ovom seminarskom radu na zadanu temu „*Povelja Kulina bana*“ pokušao sam na najbolji način i uz pomoć dostupne literature da pokažem vladavinu Kulina bana i položaj Bosne u vrijeme izdavanja povelje, kao i uticaj koji je povelja imala na tadašnje prilike u Bosni nakon njenog izdavanja.

Ovu temu sam izabrao s obzirom da postaje iznova aktuelna, počevši od pokušaja da se povelja vrati na prostore Bosne pa do odnosa i procesa koji se intenzivno odvijaju i koji zahtijevaju da se razumiju i predvide na validan način sve promjene u vezi s njom. Pokušao sam bez ideološkog opterećenja na jasan način izložiti osnovne postavke povelje, njene pravce djelovanja i njen uticaj na tadašnja zbivanja u Bosni. Isto tako sam materiju ovog rada pokušao izložiti i učiniti što razumljivijom tako i zanimljivijom i interesantnijom kako za sebe tako i za ostale studente. Koliko sam u tome uspio ostaje da presude onima kojima je namijenjena.

Trudeći se da ovaj zadatak ispunim na najbolji mogući način obuhvatio sam i vrijeme prije izdavanja povelje kako bi se što bolje uputili u širinu materije i mogućnost upoznavanja sa već urađenim i predstavljenim. U tekstu ovog rada, shodno sistematici izrade, navodio sam izvore i djela velikog broja autora, a pri tome sam nastojao da rad ne opterećujem velikim citatima. Rad na ovu temu ima zadatak prezentirati već dostignuti nivo znanja i spoznaja do koji su došli i drugi prilikom izučavanja ove teme i čija su mišljenja relevantna za ovaj rad.

II. Povelja, isprava, listina

Da bi se sa svih strana proučila neka povelja ili isprava, potrebno je promotriti njezine unutarnje i vanjske karakteristike, i to zbog toga što su one konstantne pa nam mogu poslužiti kao kriterij za određivanje autentičnosti. Među unutarnje karakteristike ubrajamo strukturu, jezik, i stil, a među vanjske pismo, materijal (papirus, pergamena, papir), tintu, pečat, i razne znakove. Vanjske se karakteristike analiziraju samo kod originala i onih kopija koje se predstavljaju kao originali.

2.1. Struktura

Povelja ima svoje konvencionalne dijelove: uvod, sredinu, zaključak. Uvodni dio diplomatika naziva se **protokol**, sredina tekst ili **korpus**, zaključak ili **eshatokol**.

2.1.1. Protokol počinje formulom koja se naziva:

Invocatio divina. Tom formulom zaziva se ime božije na različite načine. Ono se može zazivati riječima (*invocatio verbalis*), ili kakvim vjerskim simbolom. Taj simbol može biti znak križa, inicijal Kristova imena ili tzv. Hrizmon i tzv. Konstantinov znak.

Intitulatio sadrži ime pisca isprave. Npr. U merovinškoj ispravi: N. Francorum rex vir insluster; u papinskoj ispravi: Gregorius episcopus.

Inscriptio sadrži ime i naslov destinara, npr. :“Domino excellentissimo filio Carlo regi Francorum el Longobardorum atque patricio Romanorum“

Salutatio-formula pozdrava-dolazi nakon inskripcije i glasi:“Salutem in domino“,“Salutem in omnium salvatore“.

2.1.2. Tekst ili korpus ima ove formule:

Arenga (*exordium*, *proemium*, *prologus*) sadrži neku moralnu sentenciju koja pobožnim riječima i biblijskim citatima zašto je moralno i prikladno da se destinaru dodijeli ono što se u ispravi iznosi. Najčešće se iznosi misao da dobra dijela podanika treba nagraditi da bi se i drugi ugledali na njih.

Promulgatio (*promulgare*= javno oglasiti) ili *notificatio* kratka je formula sa izrazima kojim se objavljuje sadržaj isprave.

Naratio ili expositio govori o okolnostima koje su prethodile pravnom činu i njegovoj dokumentaciji.

Dispositio je s obzirom na pravni čin najvažniji dio isprave materijalni ili moralni objekt koji se daje destinaru.

Clausule finales jesu formule kojima se posebno štiti učinak pravnog čina.

Sanctio je formula kojom se izriče kazna onima koji bi učinili da se dispozicija ne izvrši ili pak nagrada onima koji izvrše ono što se dispozicijom predviđa.

Corroboratio je formula kojom autor najavljuje sredstva i način kojima pravnom činu osigurava pravni učinak, trajnost, svjedočanstvo.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com